

בחינת אפשרות השימוש באפר פחם גס כמצע גידול חליפי לטוף עבור כרוב לבן –

תקציר

טוהר טוויטו ועדן קלוג, 2007

כפר סילבר

בעבודה זו נבדקה האפשרות להשתמש באפר תחתית גס כמצע גידול לכרוב לבן. לצורך כך בוצעה השוואה בין גידול כרוב על מצע אפר למצע טוף. הניסוי בוצע בתוך חממה בכפר סילבר, עם שליטה על תנאי ההשקיה, הדישון והאקלים. נשתלו כ- 60 שתילי כרוב: 30 על מצע אפר ו- 30 על מצע טוף. נבדקה התפתחות הצמח במסגרת עשר תצפיות שבועיות על פי הפרמטרים להלן: אורך עלה הגדול ביותר בצמח, מספר עלים בצמח, היקף גוש עלים מרכזי ומשקל השתיל הסופי. אלו התוצאות: התפתחות אורך העלה בשתילים על שני סוגי המצעים הייתה דומה פחות או יותר, עם יתרון גודל לכרוב שגדל על מצע האפר בכל בדיקה שנע בין 0.3 – 3.5 ס"מ. אורך העלים המרבי בסוף הניסוי הגיע ל- 18.3 ס"מ בשתיל שגדל על מצע האפר ו- 16.5 ס"מ בשתיל על מצע הטוף. מגמה דומה נצפתה בפרמטר של מספר העלים: תנודות כמעט זהות עם יתרון קל לאפר בין השבוע השביעי ועד השבוע התשיעי של התצפית, שהגיע למכסימום של 2 ס"מ. מספר העלים המרבי בצמח על מצע האפר והטוף נצפה בסוף הניסוי עם ערך של 23.4 ו- 24.5 ס"מ, בהתאמה. היקף גוש העלים המרכזי בסוף הניסוי היה בממוצע גבוה יותר בשתיל על מצע האפר ב- 1.8 ס"מ לעומת הטוף (29.13 ו- 27.33 ס"מ, בהתאמה), ומשקל הצמח הסופי של חלק הכרוב המשווק לצרכן, הגיע ל- 1.2 גרם בצמח שגדל על האפר ו- 1.1 בצמח שגדל על מצע הטוף. מהתוצאות הנ"ל למדים שמצע האפר יעיל יותר על פני הטוף בפרמטרים שנבדקו במסגרת ניסוי מצומצם זה.